

Lietuvos Respublikos Valstybinei mokesčių inspekcijai
Vasario 16-osios g. 14,
01514 Vilnius, Lietuva

2019 m. spalio 31 d.

Pasiūlymas

dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2011 m. spalio 19 d. įsakymo Nr. VA-105 „Dėl Mokesčių mokėtojo prašymo pritarti mokesčių teisės aktų nuostatų taikymui būsimajam sandoriui pateikimo, prašymo nagrinėjimo, mokesčių administratorių įpareigojančio sprendimo priėmimo ir pakeitimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

Investuotojų forumas sveikina Valstybinės mokesčių inspekcijos iniciatyvą tobulinti VMI viršininko 2011 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. VA-105 patvirtintas taisykles (toliau – „Taisyklės“). Dabartinių taisyklių trūkumus ir problematiką aptarėme 2019 m. birželio 10 d. susitikime, dėkojame jog dabartiniame Taisyklių pakeitimo projekte reikšmingai atsižvelgiama į susitikimo metu aptartas problemas ir pateiktus pasiūlymus. Tačiau ir šiam Taisyklių pakeitimo projektui turime keletą pasiūlymų, kuriuos čia pateikiame.

Dėl mokestinės naudos nebuvimo patvirtinimo

Šiuo metu galiojančių Taisyklių 39.3 p. numato, jog mokesčių administratorius netaiko sprendimo, jeigu mokesčių administratorius nustato, kad mokesčių mokėtojas kreipėsi dėl sprendimo priėmimo, siekdamas mokestinės naudos, kaip tai suprantama pagal Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 69 straipsnio nuostatas. Naujaisiais Taisyklių 11.4 bei 11.12 punktais mokesčių mokėtojo prašoma patvirtinti, jog sandoriu nėra siekiama mokestinės naudos. Mes suprantame, jog naujaisiais 11.4 bei 11.12 p. siekiama išvengti MAĮ 69 str. numatytų situacijų, kuomet mokesčių mokėtojo veiklos bei sandorių forma neatitinka veiklos turinio, o mokesčių administratorius suteiktą įpareigojantį sprendimą remdamasis formalia veiklos išraiška (pateiktais dokumentais, sutartimis ar jų projektais), o mokesčių mokėtojais piktnaudžiautų gautu įpareigojančiu sprendimu.

Tačiau reikalavimas patvirtinti, jog sandorių / ūkinių operacijų (ar jų grupių) seka nėra siekiama mokestinės naudos, yra per platus - kyla klausimas ar bus suteikiami įpareigojantys sprendimai, kuomet mokesčių mokėtojais kreipiasi dėl mokesčių lengvatų taikymo ar mokesčio netaikymo, bei tais atvejais kuomet

mokesčio sumos mažėja dėl verslo / ekonominių aplinkybių, o sandorių tikrosios aplinkybės yra atskleistos mokesčių administratoriui ir mokesčių administratorius turi pilną informaciją sprendimui priimti.

Prieš mokesčių vengimą ir piktnaudžiavimą nukreipta nuostata yra įtvirtinta ir PMĮ 11 str. 8 d., kuri remiasi „pagrindinio arba vienu iš pagrindinių tikslų“ kriterijumi.

Manytume tikslinga **suvienodinti prieš mokesčių piktnaudžiavimą nukreiptų nuostatų vartojimą ir atitinkamai siūlome pakoreguoti Taisyklių naujus 11.4 bei 11.12 p. :**

11.4. atskleistos visos apmokestinimui reikšmingos aplinkybės ir patvirtinta, kad sandorių / ūkinių operacijų (ar jų grupių) ~~seka sekos~~ ar sandorių / ūkinių operacijų ~~grandinėje grandinės~~ **pagrindinis ar vienas pagrindinių tikslų nėra siekiama siekti** mokestinės naudos;

11.12. jei kreipiamasi dėl sandorio, turinčio tarptautinį elementą (kai viena iš sandorio šalių yra užsienio vienetą), taip pat patvirtinti, kad ~~sandorių~~ **sandorio pagrindinis ar vienas pagrindinių tikslų nėra nesiekiamas siekti** mokestinės naudos dėl valstybių mokestinių skirtumų.

Dėl naujo Taisyklių 24.5 punkto

Taisyklių 24.5 p. numato, jog mokesčių administratorius prašymo nenagrinėja, „jeigu mokesčių mokėtojas kreipiasi į mokesčių administratorių dėl tapataus klausimo, kuris nagrinėjamas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme arba Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (toliau – LVAT)“.

Šio 24.5 p. nuostatos mūsų nuomone sukelia šiuos sunkumus:

Pirma, nėra aišku, kas yra „tapatus klausimas“, nėra apibrėžta sąvoka „tapatus“, o pagal CK 2.40 galima spręsti, jog „tapatus“ atitinka „identiškas“. Labai retais atvejais teismo bylose aplinkybės sutampa, todėl matome pavojų, jog mokesčių administratorius 24.5 p. nuostatą taikys formaliai, neįsigilinęs, ar LVAT ar ESTT nagrinėjamų bylų aplinkybės sutampa su prašymą pateikusių mokesčių mokėtojų aplinkybėmis, ir remdamasis šia formalia priežastimi atsisakys suteikti įpareigojantį išaiškinimą.

Antra, bylų nagrinėjimas LVAT ir ESTT gali trukti labai ilgai – net kelerius metus. Tokiu atveju atitinkamai mokesčių mokėtojas negalėtų pasiekti apmokestinimo aiškumo ir turėtų verslo planus sustabdyti iki kelių metų laikotarpio.

Taip pat atkreipiame dėmesį, jog dabartinių taisyklių 40 p. numato, jog „priėmus sprendimą, LVAT biuletenyje arba Europos Sąjungos oficialiame leidinyje paskelbiami jam prieštaraujantys LVAT arba Europos Sąjungos teisminių institucijų įstatymų ir kitų mokesčių teisės aktų išaiškinimai, sprendimas galioja iki šių išaiškinimų paskelbimo dienos.“ ir atitinkamai, įpareigojančio sprendimo galiojimas nutrūksta, jeigu atsiranda teismų praktika, prieštaraujanti įpareigojančio sprendimo nuostatomis. Manome, jog 40 p. numato pakankamą apsaugą siekiant išvengti neatitikimų tarp mokesčių administratoriaus suteiktų įpareigojančių sprendimų ir teismų praktikos.

Apibendrinant manome, jog įpareigojančio sprendimo sustabdymas iki LVAT arba ESTT bylų išnagrinėjimo yra perteklinis apribojimas, trukdantis pasiekti įpareigojančio sprendimo instituto tikslus – mokesčių

mokėtojams suteikti apmokestinimo aiškumą per priimtina laikotarpį, o dabartinių saugiklių pakanka (Taisyklių 40 p.), todėl **siūlome naikinti Taisyklių 24.5 punktą.**

Esant reikalui, Investuotojų Forumo mokesčių darbo grupės nariai yra pasirengę detaliau pristatyti šiame rašte pateiktus pasiūlymus.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė